

QUINA CULTURA?

Cèlia Puchol

Mirant una miqueta al nostre voltant, podem trobar-nos per tot arreu amb una paraula de la qual no en sabem el significat, però que entropessem amb ella anem per on anem. Aquesta famosa paraula és cultura.

Per tots els pobles trobem una Casa de cultura, una regidoria de Cultura, una oferta més o menys àmplia d'activitats culturals, una associació de cultura, etc. Els periòdics tenen tota una secció de cultura, l'agenda cultural del dia, etc. Parlant de mitjans de comunicació, hom diu que la 2 és una cadena cultural. Les administracions parlen de pressupostos per a activitats culturals, o de difusió cultural, o de promoció cultural. Les escoles organitzen setmanes culturals. Esperanza Aguirre és la ministra de Cultura, que ha de gastar en activitats culturals. Les associacions organitzen Jornades culturals. Els governs configuren pressupostos de cultura. Als museus, els comissaris culturals organitzen exposicions, etc. Hom parla de la cultura occidental, la cultura egípcia, la cultura grega, la cultura azteca, la cultura de l'esport, la cultura del vi, la cultura mediterrània, la cultura del zapping, la cultura de la bicicleta, la cultura del cos (o culturisme), el multiculturalisme, etc.

Quins criteris tenim per fer aquesta atribució de "cultura", o per parlar d'aquestes "cultures"?

Com veiem, aquesta paraula el que fa és atorgar cert prestigi; no és el mateix parlar de vi que de la cultura del vi, etc. Parlar d'un canal cultural, que hom diu és minoritari (com veurem més tard, ho ha de ser), i d'unes pàgines de cultura als periòdics dóna prestigi a aquest canal o a aquesta publicació.

Cultura és una paraula que atorga crèdit, reputació, però que de fet és molt fàcil emprar-la com a comodí (no és el mateix unes Jornades Culturals que la cultura de la bicicleta, etc. Aleshores, com hem vist, no en podem determinar ben bé el significat, però l'emparam com si el sapiguérem.

Quin criteri tenim per dir que l'òpera és una música culta i no ho és el reaggie? I el ball pla, per què només és una tradició i no una manifestació cultural? Per què la poesia és culta i no els còmics? Per què als museus (aparadors del que és la cultura) hi ha art, mentre que als pobles fer llata, per exemple, només és artesanía?

Com veiem, la paraula cultura dóna renom a l'activitat que rep aquest qualificatiu, però també dóna prestigi a les persones que la realitzen. La música culta només és escoltada

per una minoria, una èl·lit culta, normalment burgesa. Una èl·lit empra cultismes, etc. Els museus també són visitats per minories, els canals culturals de TV són vistos per (com resava un anunci publicitari) "una immensa minoria".

Així que emparam la paraula cultura per tal d'establir diferències entre persones cultes, cultivades, i persones rústegues, etc., i per diferenciar ben bé la classe burgesa (cult) de la treballadora (que escolta còpies, consumeix la "tele-basura" i llig la revista Hola).

A més, també sentim parlar de diferències culturals. Per exemple entre "gitanos" i "payos", entre occidentals i musulmans, entre orientals i occidentals. Ací hom apel·la a les diferències culturals com incommensurables, intraduïbles, i en base a elles procedim o bé a la seua extirpació o bé a la seua discriminació.

A casa nostra, per exemple, tenim immigrants musulmans que procedeixen d'una cultura diferent a la nostra i intraduïble. En canvi, no tenim immigrants alemanys, sinó colònies d'estrangers que no obliguem a "integrar-se" en la nostra cultura.

Ací, el terme cultura no només marca unes diferències, sinó que a més marca i legitima la discrimina-

ció. Per exemple, en parlar de multiculturalisme, hom suposa l'existència d'aquestes diferències culturals abismals. Tenim exemples concrets d'açò en les festes multiculturals que organitzen ONGs com Sos Racisme, etc., en les quals s'exhibeixen rareses, artesanía exòtica, etc.

Cultura, per tant, juga el mateix paper que els concepte de raça després de la II Guerra Mundial, quan hom parlava de les diferències racials incommensurables que alimentaven i justificaven el racisme i les discriminacions. Un racisme que ara també practiquem enverofidament, però sota noves formes (que no continguts), açò és, sota el nom de cultura.

Com he dit al començament, cal mirar al nostre voltant i qüestionar-nos la legitimitat de molts dels usos del terme cultura tot mantenint una actitud crítica.

En aquestes línies no he fet cap definició de cultura, ni he donat cap criteri per a la seua aplicació, ni penso fer-ho; potser perquè les definicions corren el perill de sistematitzar, tancar els conceptes en compartiments estanc immutables i intocables. Només he volgut esbossar algunes idees que ens permeten pensar. Si més no, espero haver-ho insinuat.

FONTANERÍA,
CALEFACCIÓN Y GAS

Agustín
Ferrerres

Calle San Roque, 23
Telfs. 42 61 71 - 989 61 80 58
LES COVES DE VINROMÀ

TRAJES Y COMPLEMENTOS DE
VALENCIANA Y FLAMENCA
Mantillas y mantones Manila
Artículos falleros

RIPALDA
Indumentaria
S.C.U.

Trajes campero y baile
Faldas rocieras y ensayo

Pasaje Ripalda, bajos 6 y 8
Teléfono 96/ 394 42 81
46002 VALENCIA